افغانستان اسلامی امارت
دلوړو زده کړو وزارت
دعلمي چارو معینیت

سلام پوهنتون
د شرعیات او قانون پوهنځي
د فقه او قانون د ماسترۍ پروګرام

د امنیت او عامه نظم پر وړاندې جرمونه د فقه او قانون په رڼا کې

(د ماسترۍ رساله)

محصل: قیام الدین "قانت"
لارښود استاذ : استاد وزیر محمد "سعیدي"

کال: ۱۴۰۲هـ ش ـ ۱۴۴۵هـ ق

افغانستان اسلامی امارت
دلوړو زده کړو وزارت
دعلمي چارو معینیت

سلام پوهنتون
د شرعیات او قانون پوهنځې
د فقه او قانون د ماسترئ پروګرام

د امنیت او عامه نظم پر وړاندې جرمونه د فقه او قانون په رنا کې

(د ماسترئ رساله)

محصل: قیام الدین "قانت"
لارښود استاذ : استاد وزیر محمد "سعیدي"

کال: 1402هـ. ش – 1445هـ. ق

بسم الله الرحمن الرحيم

سلام پوهنتون

د شرعیات اوقانون پوهنځی

د فقه اوقانون دېپارتمنټ

د ماستری بورډ

تـــصـدیـق نـــامـــه

شاغلی قیام الدین د امین جان زوی د ID: **SH-MSF-S1400-778** نمبر ترونکی،د فقه اوقانون د نهمی دوری محصل د ماستری مرحلې رساله چی عنوان یې: د امنیت او عامه نظم پر وړاندې جرمونه د فقه او قانون په رڼاکې د شنبې ورځ په ۱۹/۱۲/۱۴۰۲هـ ل نېټه یې په بریالیتوب سره دفاع کړه او د حکم پلاوي د ارزونې پر اساس د ۸۳ (نمرو په عدد) درې اتیا (نمرو په حروفو) مستحق وګرځید، له الله تعالی څخه ورته د لازیاتې بریا غوښتونکي یو.

د حکم پلاوي اعضاء :

ګڼه	داستاذ نوم	عضویت	لاسلیک
۱	سر محقق سید حبیب شاکر	دحکم پلاوي عضو	
۲	دکتور محمد یونس ابراهیمی	د حکم پلاوي عضو	
۳	استاد وزیر محمد سعیدی	لارښود او دحکم پلاوي مشر	

دماستری د بورډ آمر ....

علمی مرستیال ....

لنډیز

د عامه نظم او امنیت پر وړاندې جرمونه د فقهې او قانون په رڼا کې تر سرلیک لاندې د ماســتري دورې دا ر ساله په درې ف صلونو کې ترتیب شوې ده به لومړي ف صل کې د جرم تعریف، ډولونه او ارکانو باندې څېړنه شوې، په دویم فصــل کې په داخلي او بهرني امنیتي جرمونو باندې بحث شــوی او په درېیم فصــل کې د عامه نظم او امنیت پر وړاندې جرمونو په هکله معلومات راوړل شـوي دي. په دغو جرمونو کې د ځنګلونو او څرځایونو عمدي حریق، انسـان وژنه او نسل وژنې جرایم، عامه لارو امنیت ګډوډول، خیانت، جا سوسي، توطیه یا د موجوده حکومت په وړاندې منفي تبلیغات کول، په بهرنیو هیوادونو باندې تعرض کول، داخلي امنیت اخلالول او داسې نور... بلل شوي.

په اســلامي شریعت کې هر هغه عمل ته جرم ویل شــوی چې د نه ترسره کېدو په هکله یې صریح دلایل راوړل شــوي وي یا هر هغه عمل چې د ترسره کوونکي لپاره یې مجازات ټاکل شــوي وي جرم بلل کېږي. په اســلامي شریعت کې د جرم پر ځای د ګناه کلمه استفاده شوې د افغانستان د قوانینو له مخې هر هغه کړنه او عمل جرم بلل کېږي چې په دغې قانون کې یې د اجراء څخه منع راغلي وي یا یې اجراء کوونکي لپاره مجازات ټاکل شوي وي جرم بلل کېږي.

د دې رسالې ارزښت او اهمیت په دې کې دی، چې د هېواد د عامه نظم او امنیت په وړاندې جرمونه وپېژندل شي او مرتکبین یې په ســزا باندې ورســېږي او په راتلونکي کې ترې نور خلک ځان وژغوري. بل دا چې دا لیکنه به د موجوده نظام سره د امنیت په ټینګښت او د عامه نظم اخلالوونکو ته د مجازاتو په ورکولو کې مرسته کوونکې واقع شي. دې لیکنې ته ځکه په ټولنه کې ډېره اړتیا لیدل کېږي، چې په افغانستان کې د دې مو ضوع په هکله چا تر او سه لیکنه نه ده کړې، دا لومړنۍ لیکنه ده او د ټولنې لپاره د ګټې له مخې اړتیا ډېره زیاته ده. په زغرده ویلای شــم چې موضــوع نوې او ابتکاري ده د لومړي ځل لپاره پرې زه بریالی شـــوم، چې بحث او څېړنه پرې وکړم چې د نورو لیکنو څخه زما لیکنه جلا کوي. د څېړنې په پایله کې ثابته شوه، چې د عامه نظم او امنیت په وړاندې جرام هم د فقهې له نظره یې مرتکبین د مجازات وړ دي او هم د افغانســـتان د جزا کوډ له مخې یې ترسره کوونکي په ســزا محکومېږي، د څېړنې میتود او ډول کتابتوني دی معنا دا لومړی د مو ضوع اړوند معلومات په کتابونو، مقالو او ر سالو کې لو ستل شوي د تحلیل او تف سیر څخه وروسته ترې په دې رساله کې استفاده شوې. د څېړنې کلیدي کلمې عبارت دي له:

کلیدي کلمې: عامه نظم، جرم، اسلامي فقه، د افغانستان جزا کوډ، امنیتي اخلالوونکي، مجازات.

د مطالبو لړلیک

عنوان

مخگڼه

سریزه .... **Error! Bookmark not defined.**

د څېړنې طرحه .... **Error! Bookmark not defined.**

د څېړنې تاریخي شالید .... **Error! Bookmark not defined.**

د څېړنې موخې او اهداف .... **Error! Bookmark not defined.**

د څېړنې اړتیا او ارزښت .... **Error! Bookmark not defined.**

د څېړنې پوښتنې .... **Error! Bookmark not defined.**

د څېړنې میتود او کړنلاره .... **Error! Bookmark not defined.**

د څېړنې پلان .... **Error! Bookmark not defined.**

لومړی فصل

د جرم معنا، ډولونه او د مجازاتو له مخې یې کموالی او زیاتوالی

لومړی مبحث: په فقه او قانون کې د جرم مفهوم .... **Error! Bookmark not defined.**

لومړی مطلب: په فقه کې د جرم مفهوم .... **Error! Bookmark not defined.**

دویم مطلب: د افغانستان په قوانینو کې د جرم مفهوم .... **Error! Bookmark not defined.**

درېیم مطلب: د جرمونو د زیاتوالي او کموالي ډولونه .... **Error! Bookmark not defined.**

دویم مبحث: په جرم باندې پیل کول او د هغې حالات .... **Error! Bookmark not defined.**

لومړی مطلب: په جرم باندې پیل کول .... **Error! Bookmark not defined.**

دویم مطلب: په قباحت باندې پیل کول .... **Error! Bookmark not defined.**

درېیم مبحث: فاعل، شریک او د جرمونو معاون .... **Error! Bookmark not defined.**

لومړی مطلب: د جرم فاعل .... **Error! Bookmark not defined.**

دویم مطلب: د جرم شریک .... **Error! Bookmark not defined.**

درېیم مطلب: د جرم معاون .... **Error! Bookmark not defined.**

خلورم مطلب: د جرم ترتیبوونکی .... Error! Bookmark not defined.

دوهم فصل

د داخلي او بهرني امنيت په وړاندې جرمونه

لومړی مبحث: اصطلاحات... Error! Bookmark not defined.

لومړی مطلب: ملي خيانت .... Error! Bookmark not defined.

دويم مطلب: جاسوسي... Error! Bookmark not defined.

درېيم مطلب: په عامه خدماتو باندې د موظف کس بې احتياطي او غفلت........... Error! Bookmark not defined.

څلورم مطلب: تبليغ يا توطيه .... Error! Bookmark not defined.

دويم مبحث: د ډيپلوماتيکو اړيکو په وړاندې جرمونه .... Error! Bookmark not defined.

لومړی مطلب: په بهرنيو هېوادونو قلمرو باندې تجاوز کول............................ Error! Bookmark not defined.

دويم مطلب: د جګړې په وخت تړون ته نه پاملرنه .... Error! Bookmark not defined.

درېيم مبحث: د تاسيساتو او وسايلو تخريبول... Error! Bookmark not defined.

لومړی مطلب: د پيسو اخيستلو په بدل کې .... Error! Bookmark not defined.

دويم مطلب د هېواد مالي اعتبار او ملي امنيت ته ګوابښ پېښول .... Error! Bookmark not defined.

څلورم مبحث: داخلي جنګونو ته لمن وهل.. Error! Bookmark not defined.

لومړی مطلب: په اسلامي فقه او قانون کې د غصب مفهوم............................. Error! Bookmark not defined.

دويم مطلب: د تبعيض لپاره تحريک کول... Error! Bookmark not defined.

درېيم مطلب: دولتي تاسيساتو اشغالول يا نيول .... Error! Bookmark not defined.

څلورم مطلب: د دولتي نشان يا بيرغ سپکاوی کول....................................... Error! Bookmark not defined.

پنځم مطلب: عامه تسلط کې ګډون کول.. Error! Bookmark not defined.

شپږم مطلب: د مظاهرو، اعتصابونو او غونډو په وخت تاوتريخوالی کول .... Error! Bookmark not defined.

درېيم فصل

تروريزم، نسل وژنه، تېری کول او د عامه نظم او امنيت جرمونه

لومړی مبحث: د تروريزم پېژندنه.. Error! Bookmark not defined.

لومړی مطلب: د تروريزم د تمويل جرم .... Error! Bookmark not defined.

دویم مطلب: د تروریستي سازمان مجازات .... Error! Bookmark not defined.
دریېم مطلب: د تزویري اسنادو وړاندې کول .... Error! Bookmark not defined.
دوهم مبحث: د نسل وژنې جرایم .... Error! Bookmark not defined.
لومړی مطلب: په اسلامي شریعت کې د ژوند کولو حق .... Error! Bookmark not defined.
دویم مطلب: د انسانانو په وړاندې جرمونه .... Error! Bookmark not defined.
دریېم مطلب: انتحاري حمله .... Error! Bookmark not defined.
دریېم مبحث: جنگی جرمونه .... Error! Bookmark not defined.
لومړی مطلب: د جنگي جرمونو مرتکب .... Error! Bookmark not defined.
دویم مطلب: د جنگي جرمونو مجازات .... Error! Bookmark not defined.
څلورم مبحث: په دولت باندې تېری کول .... Error! Bookmark not defined.
لومړی مطلب: د دولت په وړاندې تجاوز کولو جرم .... Error! Bookmark not defined.
دویم مطلب: د دولت په وړاندې د متجاوزینو مجازات .... Error! Bookmark not defined.
پنځم مبحث: د عامه نظم او امنیت په وړاندې جرایم .... Error! Bookmark not defined.
لومړی مطلب: قصدي(عمدي) حریق .... Error! Bookmark not defined.
دویم مطلب: د غیر عمدي حریق مجازات .... Error! Bookmark not defined.
دریېم مطلب: د واکمنې مرجع له اجازې پرته د منفلقه یا چاودېدونکو موادو جوړول .... Error! Bookmark not defined.
څلورم مطلب: په عامه لاره کې مزاحمت .... Error! Bookmark not defined.
نتیجه گیری 10
وړاندیزونه 11
د قرآن کریم د آیتونو فهرست .... Error! Bookmark not defined.
د أحادیثو فهرست .... Error! Bookmark not defined.
د أعلامو فهرست .... Error! Bookmark not defined.
ماخذونه 12

نتیجه گیری

د څېړنې د بشپړېدو سره سم لاندې نتايج ترلاسه شوي دي:

1. عمدي حريق، د حکومت له اجازې پرته د منفجره او منفلقه موادو انتقالول، په عامه لارو کې مزاحمت کول، په لاره کې ودرېدل قُطاع الطريق او ځينې نور... د عامه امنيت او نظم په وړاندې جرايم بلل کېږي.
2. داخلي امنيت تخريبوونکي او اخلالوونکي هم هغه اشخاص دي چې د ټولنې خونديتوب او نظم ګډوډ کوي دا مجرمين هم د عامه نظم او امنيت په وړاندې مجازاتو کې راځي.
3. جاســوسي، خيا نت او د موجوده نظام او حکو مت په وړا ندې تبليغات او توطيې جوړول درې واړه هغه اصــطلاحات دي چې په اســلامي شريعت کې ترې منع راغلې ده يعنې د ټولنې نظم او امنيت ته زيان رســولی شي.
4. غ صب يا نيوکه چې په افغا نستان کې په ورو ستيو وختونو کې ډېر اوج ته ر سېدلې هم د عامه امنيت او نظم د اخلالولو په برخه کې اغيزمن واقع شوې غاصبين هم د عامه نظم او امنيت په مجازاتو محکوم شي او مجازات ورته ورکړل شي.
5. تروېريزم، نســـل وژنه، د بشرـــيت ضـــد جرمونه او د انســـاني ټولنې په وړاندې جرايم ټول هغه مطالب او ا صطلاحات دي چې د عامه نظم او امنيت سره اړيکه لري، که په ټولنه کې يو شخص ته زيان رسېږی نو عامه امنيت ګډوډېږي دغې ډول اعمالو ترسره کوونکی هم د عامه نظم او امنيت په وړاندې مجرمينو ســـزا باندې محکوم شي.
6. د موجوده نظام او دولت په وړاندې هر ډول توطيه جوړول، تحريک کول او مظاهرې ته لمن وهل هم د عامه نظم او امنيت په وړاندې جرايم دي مرتکبين يې د عامه نظم او امنيت په مجازاتو باندې محکوم شي.
7. د اســلامي دولت د امير خبره نه منل يا د امير او مشرـ له خبرې سرغړونه کول هم د ټولنې عامه نظم ګډوډوي مرتکبين يې بايد د عامه نظم او امنيت په وړاندې مجازاتو باندې محکوم شي.
8. د عامه نظم او امنيت اخلالوونکي لکه قُطاع الطريق په هکله دين ا سلام د دغ سې مجرمينو د وژنې حکم کوي بايد دغه نظم ګډوډونکي ووژل شي.
9. هر هغه څوک چې د ټولنې د عامه امنيت او نظم د ګډوډولو او تخريبولو لپاره له وســـايلو څخه کار اخلي دغه اشخاص هم د عامه نظم او امنيت په وړاندې د مجرمينو په سزا محکوم شي.

وړاندیزونه

1. د داخله چارو وزارت له مسـئولینو څخه مې غوښـتنه دا ده، چې د عامه نظم او آمنیتي جرایمو د مجازاتو په هکله عوامو ته وخت ناوخت د تلویزیون او رسـنیو له لارې خبر ورکړي او اعلانات ورته وکړي، ترڅو د ټولنې عام وگړي د دې جرایمو له مجازاتو څخه خبر شي او په راتلونکي کې ترې ځان وساتي.
2. د قانون جوړونکو ادارو څخه مې غوښـتنه دا ده، چې د عامه نظم او امنیت په وړاندې جرایم او د هغې د مرتکبینو مجازات د جزا په کوډ کې یا هم د مستقل عنوان تر سرلیک لاندې وڅېړي نه دا چې د مخکې په څېر یې د پولیسو په قانون پورې مربوط کړي او یا یې د داخلي او بهرني امنیت تر سرلیک لاندې فصلونو کې ځای پرځای کړي.
3. د قانون له تطبیقوونکو ادارو او د وخت له حاکمانو او قاضـیانو څخه مې غوښـتنه دا ده، چې د دغې ډول جرایمو د مرتکبینو د مجازاتو د ورکړې او تطبیق په وخت د هیڅ واسـطه په پام کې و نه نیسي او نه هم د مجازاتو په ورکړه کې له اسـتثنیا او سـهولت څخه کار واخلي بلکې هر څومره چې په شـدیدو مجازاتو محکومیږي باید محکوم شي ترڅو راتلونکي نسلونه له دغې مجازاتو څخه پند او عبرت واخلي.

ماخذونه

القرآن الکريم.

1. ابن الاثير، امام أبی الســعادات المبارک بن محمد الجزري.(2001م). *النهاية فی غريب الحديث والأثر*. بيروت، لبنان: المکتبة العلمية.

2. ابن العربي، أبی بکر، محمد بن عبدالله، المعروف.(1416هـــ ق). *أحکام القرآن*. بيروت، لبنان: دار الکتب العلمية.

3. ابن النجار، علامة محمد بن دحمد المعروف .(1418هـــ ق). *شرح الکوکب المنير*. الرياض، السعودية: مکتبة العبيکان.

4. ابن الهمام. *فتح القدير شرح الهداية لکمال الدين محمد بن عبدالواحد المعروف بابن الهمام*، مطبعة مصـــطفی محمد بالقاهرة.

5. ابن بطال مالکی، ابو الحسن، علی بن خلف بن عبدالملك.(ب. ت). *شرح صحيح البخاري*: دار الکتب العلمية.

6. ابن ماجه - و ماجه اســم ابيه يزيد- ابو عبدالله محمد بن يزيد القزوينی(المتوفی: 273ه).(۱۴۳۰هـــ ق/ ۲۰۰۹م). *سنن ابن ماجه ت الارنووط*. الناشر: دار الرساله العالميه، الطبعه الاولی، عدد الاجزاء 5.

7. ابن منظور، امام محمد بن مکرم المعروف.(1416هـ ق). *لسان العرب*. (الطبعة الأولی)، بيروت، لبنان: دار إحياء التراث العربي.

8. أحمدی المصری الشافعي ، الشيخ أبی البقاء، محمد بن علی بن خلف.(ب. ت). *شرح صحيح البخاري*. بيروت، لبنان. دار الکتب العلمية.

9. آمدي، امام علی بن محمد. (1402هـــ ق). *الأحکام فی أصول الأحکام*. (الطبعة الثانية)، بيروت، لبنان: المکتب الأسلامي .

10. بخاري، امام أبی عبدالله، محمد بن إســماعيل .(1407هـــ ق). *صــحيح البخاري*. (مع فتح الباري). الطبعة الأولی، القاهرة، مصر: دار الريان للتراث.

11. بخاري، امام علاء الدين، عبدالعزيز .(1411هـــ ق). *کشف الأسرار*. الطبعة الدولی، بيروت، لبنان: دارلکتاب العربي.

12. پيمانی،ضياءالدين.(۱۹۹۵م). *جرايم عليه امنيت و اسايش عمومی مشتمل بر جرايم عليه امنيت خارجی*.

13. ترمذي، امام أبى عيسى محمد بن عيسى بن سورة .(ب. ت). *سنن الترمذي*. مكة المكرمة، السعودية: المكتبة التجارية.

14. تفتازانى الحنفي، علامة سعد الدين، مسعود بن عمر .(ب. ت). *شرح التلويح على التوضيح*. القاهرة، جمهورية مصر العربية: مكتبة محمد على صبيح وأولاده.

15. جصاص، أبى بكر، أحمد بن على الرازى.(1415هـ ق). *أحكام القرآن*. (الطبعة الأولى)، بيروت، لبنان: دار الكتب العلميه.

16. حبيب زاده، محمد جعفر.(١٩٩١م). *بررسى جرم محاربه و افساد فى الارض*.

17. حنفي، علامة محمد أمين، الشهير بابن عابدين.(1386هـ ش). *رد المحتار على در المختار*.(الطبعة الثانية)، بيروت، لبنان: دارالفكر.

18. دارمي، امام دبى محمد، عبدالله بن عبدالرحمن . (1412هـ ق). *سنن الدارمي* (الطبعة الأولى)، دمشق، سورية: دار القلم.

19. دمشقي، امام أبى الفداء إسماعيل بن عمر بن كثير. (1419هـ ق). *تفسير القرآن العظيم*. لبنان، الطبعه الأولى، بيروت: دار الكتب العلميه.

20. الزحيلي، الدكتور وهبة.(١٩٨٥م). *أصول الفقه الأسلامي* (مجلدان). الشامل كل بحوث الأصول (موسوعة أصولية). دارالفكر بدمشق.

21. الزحيلي، الدكتور وهبة.(ب. ت). *آثار الحرب في الفقه الاسلامي* – دراسة مقارنة(الطبع الثالثة). دمشق: دارلفكر بدمشق.

22. الزحيلي، الدكتور وهبة.(ب. ت). *تخريج و تحقيق أحاديث* (تحفة الفقهاء للسمرقندي). (٤ مجلدات). بالاشتراك مع الأستاذ محمد المنتصر الكناني. دمشق: دارالفكر بدمشق. نقد.

23. الزحيلي، الدكتور وهبة.(ب.ت). *الوسيط في أصول الفقه الاسلامي*. (الطبعة الثالثة والرابعة). مطابع جامعة دمشق.

24. الزحيلي، الدكتور وهبة.(ب.ت). *نظام الاسلام – ثلاثة أقسام (نظام العقيدة، نظام الحكم والعلاقات الدولية، مشكلات العالم الاسلامي المعاصر)*. (الطبعة الثالثة). بنغازي: جامعة قزيونس.

25. الزحيلي، الدكتور وهبة.(ب.ت). *نظرية الضمان أو أحكام المسوولية المدنية والجنائية في الفقه الأسلامي* (الطبعة الثانية). دارالفكر بدمشق.

26. الزحيلي، دوکتور وهبه .(۱۹۸۵هـ ق). *الفقه الأسلامي و أدلته*.(الطبعة الثالث). دارالفکر دمشق.

27. زحيلي، وهبه.(۱۹۹۹م). *الذرائع في السياسةالشرعية و الفقه الاسلامي*؛ دمشق: دارالمکتبي.

28. زمخشري، الإمام محمود بن عمر.(1407هـ ق).*الكشاف عن حقائق غوامض التنزيل*. (الطبعة الثانية)، القاهرة، مصر: دار الريان للتراث.

29. سخاوي، علامة محمد، عبدالرحمن .(1414هـ ق). *المقاصد الحسنة*.(الطبعة الثانية)، بيروت، لبنان: دار الكتاب العربي.

30. شا شی الحنفي، امام نظام الدين، أحمد بن محمد.(1402هـ ق). *أصول الشاشي*. بيروت، لبنان: دار الكتاب العلمية.

31. شاطبي، امام أبی إسحاق، أبراهيم بن مو سی . (1416هـ ق). *الموافقات فی أصول الشريعة* (الطبعة الثانية)، بيروت، لبنان: دار المعرفة.

32. شوکاني، امام محمد بن علی بن محمد.(1413) هـ. نيل الأوطار. الطبعة الأولی ، القاهرة، مصر العربية: دار الحديث.

33. طحاوي، امام أبی جعفر، أحمد بن محمد .(1407هـ ق). *شرح معانی الآثار* (الطبعة الثانية)، بيروت، لبنان: دار الکتب العلمية.

34. عبدالله بن احمد بن قدامه المقدسی ابو محمد.(۱۴۰۵هـ ق). *المغنی فی فقه الامام احمد بن حنبل الشيبانی*، الناشر: دار الفكر- بيروت، الطبعه الاولی، عدد الاجزاء 10.

35. عتر، دکتور نور الدين .(1401هـ). *منهج النقد فی علوم الحديث*. الطبعة الثالثة، دمشق سورية.

36. عوده، عبدالقادر.(۱۹۹۴م). *حقوق جنايی اسلام براساس مذاهب چهارگانه و مقايسه آن با حقوق عرفی*، بنیاد پژوهشهای اسلامی استان قدس رضوی.

37. فهري، أبی عبدالله، عمر بن رشد.(ب. ت). *ترجمان التراجم*. القاهرة، مصر: دار الحديث.

38. قانون اساسی. (۱۳۸۲هـ ش). جريده رسمی، ش 818، وزارت عدليه: کابل.

39. قرشی الدمشقي، حافظ عماد الدين، ابی الفداء إسماعيل بن عمر بن كثير .(1418هـ ق). *البداية والنهاية*. الطبعة الأولي، القاهرة، جيزه: دار هجر للطباعة والنشر والتوزيع.

40. قرطبي، أبی عبدالله محمد بن أحمد الأنصاری. (1305هـ ش). *ذالجامع لأحكام القرآن*. بيروت، لبنان: دار إحياء التراث العربي.

41. قزويني، امام أبی عبدالله، محمد بن يزيد . (1414هـ ق). *سنن ابن ماجة*. القاهرة، مصر: دار الحديث.
42. قشيري، مسلم بن حجاج.(١۴٠٢هـ ق). *صحيح مسلم*. تحقيق محمد فؤاد عبدالباقي؛ ج 1 . بيروت: دار احياءالتراث العربي.
43. كاسانى الحنفي، امام علاء الدين، أبی بكر بن مسعود . (1402هـ ق). *بدائع الصنائع*.(الطبعة الثاني). بيروت، لبنان: دار الكتاب العربي.
44. محمد بن عبدالوهاب، الامام المجدد فريد دهره و وحيد عصره(١۴١۶ هـ ق/ ١٩٩۶م). *الكبائر*. (الطبع الاول). دارالصميعى للنشر والتوزيع. رياض: عربستان سعودى.
45. مطيعي، لمحمد نجيب. (1979م). *تبسيط علوم الحديث*. القاهرة، مصر: مطبعة حسان.
46. *مغني المحتاج شرح المنهاج للشربيني الخطيب*، جلد ۴، مطبعة البابي الحلبي: مصر.
47. *المهذب لأبي اسحاق الشيرازي*، جلد ٢، مطبعة البابي الحلبي، مصر.
48. نجفى ابرندآبادى،على حسين.(١٣٨٣هـ ش). *پيشگيرى عدلانه از جرم، مندرج در علوم جنائى*(چاپ اول). مجموعه مقالات در تجليل از دكتر آشورى: تهران.
49. نسائي، امام أبی عبدالرحمن، أحمد بن شعيب بن على . (1409هـ ق). *سنن النسائي*. (الطبعة الثالثة)، بيروت، لبنان: دار البشائر الإسلامية.
50. نووي، امام محى الدين، زكريا يحيى بن شرف .(1414هـ ق). *المنهاج فی شرح صحيح مسلم بن الحجاج*. (الطبعة الأولى)، دمشق، سورية: دار الخير.
51. نيسابوري، امام أبی الحسن، على بن أحمد الواحدي.(ب. ت). *أسباب النزول*. القاهرة، مصر: دار الحديث.
52. نيسابوري، امام مسلم بن الحجاج القشيرى.(1414هـ ق). *صحيح مسلم. مع شرح النووي* (الطبعة الأولى)، دمشق، سورية : دار الخير.

بخاطر دسترسی به متن كامل اين تحقيق مراجعه شود به:

پوهنتون سلام، كتابخانۀ مركزی چهار راهی گل سرخ، سرک كلوله پشته

و يا هم به ايميل آدرس ذيل تماس گرفته شود:

salamresearchcentre@salam.edu.af